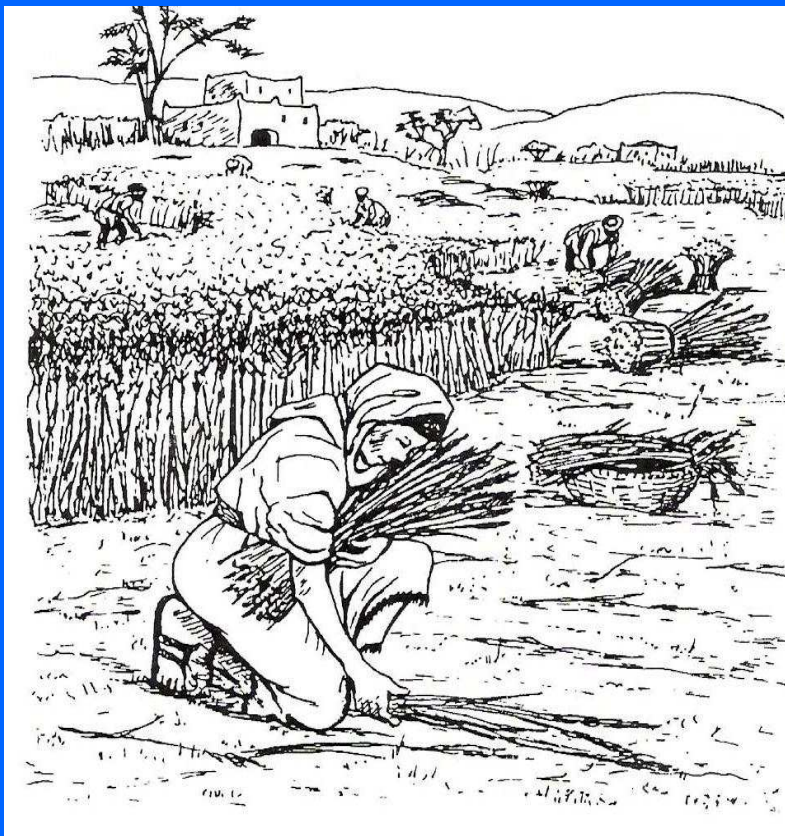

Něr-sεka woo n bə Nawěnnε sɪra, yānnε kān di ě

150 F CFA Historie de Ruth en ninkāre

W. 30

**Nēr-sεka woo
n bə Nawēnnε sɽra,
yānnε kān di ē**

**Naba Adavidi
ma-keko Aruti yelle**

L'alphabet utilisé dans cette publication est en accord avec l'alphabet agréé par la Commission Nationale des Langues Burkinabé.

Edition Préliminaire
Première Impression
Premier Trimestre 2006

© Tous droits réservés
Comité de Traduction de la Bible
en Ninkaré (CTBN)
Guelwongo, Nahouri
Burkina Faso

Envoyez vos questions et suggestions à
Awēnne la Awēnpɔka, Urs & Idda Niggli
B.P. 1784, Ouagadougou 01
Burkina Faso

NA0206

A'elimeleki yir-dōma yē sū-sā'ano

1

1-2 Wēnse'erum tu nēnadōma la daan soe Israyeli nēba la, kom n daan wa'am tēja la puam.

Tu buraa yu'ure n de A'elimeleki, a daan de la Efrata yizuo nēra n daan boe Betelem tēja, Zude so'olum puam.

A daan isge la a pōga Anōomi, la ba daywasi bayi Amalō la Akiliō, tu ba sēje ka kē'era Moabu tēja puam.

La ban daan boe Mōabu la, 3 A'elimeleki daan ki me, deege a pōga Anōomi la a daywasi bayi la.

4 Tu ba daan di Mōabdōma pugunto, A'orpa la Aruti, la ba kē tēja la puam la yuuma pia.

5 Tu Amalō la Akiliō mē daan ki, deege Anōomi, tu a ka le tara sura, la daywasi.

Aruti doose la a sura ma sēḡe Betelem tēḡa

6 Bela poorum tu
Anōomi daan wōm tu
Zuudāana Nawēnne
zoe a nērba la nin-
bāalga me bo ba dia
sōḡa, bela tu a daan
māasum tu a base

Mōabi tēḡa la, ēḡa la a poyɔɔsi la.

7 Ba daan lagum yese tu ba lebe la Zude tēḡam.

8 Tu Anōomi daan yele a poyɔɔsi la yetu: «Lebe-ya
kule ya yie ya madōma zē'am, tu Zuudāana la wun
ēḡe yel-sōnne bo ya wu yāma n ēḡe se'em bo
mam la seba n ki la. 9 Zuudāana la wun base tu ya
le ele surba zī'ire ba yie puam la sū-yēlum.» Bela tu
Anōomi daan keese ba tu ba lebe. Tu ba daan
kaase zozo'e 10 dee daan yele ē yetu: «Ayē!
Tōma wun doose la fōn sēḡe fu nērba la zē'am.»

11 Tu Anōomi le yetu:
«La ān sōḡa tu ya
lebe, m poyɔɔsi. Bēm
tu ya boora tu ya
doose la mam?
Yāma tē'ese tu mam

wun le tā'age dōge la dayɔɔsi ti ya ele ba bi? 12 Lebe-ya kule, se'ere n soe la, mam kurge gānge me, mam ka le tāna wun ele. La baa mam sān yetu mam booru elle, ti yu'uh-ēna wā ti mam ele sira dōge budimto,

13 yāma wun gu'ura ti ba bi? Ya wun tā'age kān ele nēra ayēma? Ayel, m pɔyɔɔsi, mam sūure sā'am me zo'e gānna yāma, Zuudāana la n botu yel-ēna paage mam na iyā.» 14 Ti ba le kaase zozo'e. La A'ɔrpa keese a sira ma la me dee lebe kule. Dee ti Aruti daan zagse ka sake ti a base ē.

15 Bela ti Anōomi daan yeke ē yetu: «Aruti, fu yentaaga la lebe la a nēba, la a wēna zē'am. Lebe doose ē kule.»

16 La Aruti daan lebse yeke ē yetu: «Da mōrgē mam ti m lebe dee base fo. Zē'e-seka ti fōn we'esl la, zē'e-ēḡa ti mam we'esl, zē'e-seka ti fōn wun zī'ire la, zē'e-ēḡa ti mam mē wun zī'ire. Fu buuri wun dēna la mam buuri,

fu Wēnne wun dēna la mam Wēnne. 17 La zē'e-seka ti fu wun ki la, zē'e-ēḡa ti mam wun ki, ti ba laage mam. Mam sān base

fōn, tɪ la dagna tɪ kūm n welge mam fōn zē'am, Zuudāana la wun botɪ nāmsgɔ n ka tarɪ makre paage mam!» 18 La Anōomi n daan wa yē tɪ Aruti boorɪ tɪ a doose ē la a sūre wuu la, tɪ a daan ka le mōrge ē.

19 Ba daan sēŋe mɛ halɪ ka paage Betelem.

Ban daan paa la, la daan di'ige tēŋa la nērba wuu mɛ, tɪ pɔgsɪ daan sɔkra taaba yetɪ: «Ēna sɪrɪ de la Anōomi?»

20 Tɪ a daan lebse yetɪ:

«Da le wi-ya mam tɪ Anōomi (n boorɪ tɪ la yetɪ sū-yēlum), wi'ira-ya mam tɪ Amara (n boorɪ tɪ la yetɪ sū-sā'arɔ), se'ere n soe la, Nawēnne n de pāŋa dāana la bɔ mam na sū-sā'arɔ. 21 Mam n daan base kalam fōrgra la, mam daan tarɪ mɛ zozo'e, la tɪ Zuudāana la tarɪ mam mɛ leme nu'usi zāŋa. Bēm tɪ ya wi'ira mam tɪ Anōomi, tɪ Zuudāana n de pāŋa wuu dāana la n base mam, botɪ nāmsgɔ paa mam?»

22 La de la wāna tɪ Anōomi daan ze'ele Mōabi tēŋam leme, la a pɔyua Aruti n de Mōabdōma pugla la. Ban daan ka paa Betelem la, ba daan pɔse se'era la si.

Aruti yu'lsru la si Aboozu samānum

2

1 Buraaga ayēma yu'ure n daan de Aboozu, dena Anōomi sura A'elimelēki yizuo nēra.

Bura-ēḡa daan de la bōntarsa dee ti ba nānna ē.

2 Daare ayula ti Aruti yeke Anōomi yetu:

«Base ti m sēḡe samāna puam ka yu'lse si seba ti ba sēebe dee base la. Nēr-seka n taru mam zīile sake ti m yu'lsra a samānne puam, mam wun sēnna bilam yu'lsra.»

Ti Anōomi lebse yetu: «Sēḡe, m poyua.»

3 Bela ti Aruti daan yese samāna la puam bōna tōntōniba la poorum, yu'lsra si seba ti ba basru la. Samān-seka ti a daan boe mī yu'lsra la de la Aboozu n de A'elimelēki yizuo nēra la samānne, dee ti Aruti nān ka bāḡe.

4 Lan ēḡe fēe, ti Aboozu ze'ele Betelem wa'am wa pu'use a tōntōniba la yetu: «Zuudāana Nawēnne wun bōna la ya.» Ti ba lerge yetu: «Zuudāana la wun ēḡe fu yel-sōnne.»

5 Tl Aboozl daan soke bura-seka n bɪsrɪ tɔntɔnɪba la yetɪ: «Pɔg-sa'ar-ēna de la ān yire pɔka?»

6 Tl buraa la daan lerge ē yetɪ:

«A de la pɔg-sāana, seka n ze'ele Mōabl doose la Anōomi leme na. 7 A sose mam yetɪ, m base tɪ a dɔla tɔntɔnɪba la poore yɪ'ɪsra si seba tɪ ba basrɪ la. A wa'am na bulikam wa tōm halɪ wa paage wāna mā'a, la a sēŋe la pōŋa la tēŋa ka vo'ose fēe mā'a.»

8 Tl Aboozl yele Aruti yetɪ: «M pɔyua, selse mam pa'algo wā. Da le sēŋe zē'a ayēma ka yɪ'ɪsɛ si, sān dagna samān-ēna wā mā'a puam. Tōnna la mam tɔntɔn-pɔg-seba n boe kalam na, 9 bɪsra tɔntɔnɪba n boe zē'e-seka sɛ'era la, dee dɔla pɔgsɪ n sēebrɪ la poore. Mam yele m tɔntɔnɪba la tɪ ba base fu sīm, ba da ēŋe fu sɛla. La ko-yūuro sān tara fɔ, sēŋe ka yū dug-seba tɪ ba āge ko'om ēŋe ba puam na.»

10 Tl Aruti daan ka dūma suure zuo tēŋa, dee yele Aboozl yetɪ: «Bēm tɪ fu fabla mam yelle bɛla? Bēm tɪ fu ɪta sōm bɔ'ɔra mam n de sāana wā?»

11 Tl Aboozl lebse ē yetu: «Mam wōm yel-seba wuu tl fu ēḡe bō fu sɪra ma fu sɪra la kūm poorum mε.

Mam mi fōn base fu so la fu ma, la tēn-

seka tl ba dōge fu la, dee wa'am wa bōna la nērba tl fu nān ka mi. 12 Tl Zuudāana la wun yō fō sela tl fu ēḡe la wuu. Fu wun to'oge yōwō pāl tl Zuudāana n de Israyelɪ Nawēnne na zē'am, la de la ēḡa zē'am tl fu wa'am tl a busra fu yelle.»

13 Tl Aruti lebse yetu: «M zuudāana, fu utl mam sōḡa mε, baa la mam n ka ān wu fu tōntōn-pōka ayɪla, fu buglɪ mam sūure mε la yetōg-sōma bō

mam buraane.»

14 La bela poorum ba daan boe mī tl ba di mε, tl Aboozl yele Aruti yetu: «Wa'am wa ēḡe dia di, dɪke borborɪ ēḡe zēero la suke.» Bela tl a daan zī'ire la tōntōnɪba la, tl Aboozl daan dɪke si n sē bō ē.

A daan di me tige, dee kelen deege dia.

15 La ěn daan lebe ti a ka yu'lese si la, Aboozu yele a tōntōniba la me yeti: «Base-ya ti a yu'lsra zē'e-seka ti a boori, da tāsē-ya ě. 16 La sela n pa'ase, basra-ya si ti ba zogra ti a pī'isra, la ya da zerge ě.»

17 Bela ti Aruti daan yu'lese si Aboozu samānne la puam ka paage zaanōore, la ěn daan to ba la, a daan yē paage rī'igo. 18 A daan dūke si la taru lebe la tēja la puam ka pa'ale a ma la, ēja n yu'lese se'em. Dee daan kelen dūke dia la ti a di deege la bo ě. 19 Ti Anōomi daan soke ě yeti:

«Be ti fu yu'lese si bāna wā wuu zīna? Āne samānne puam ti fu yu'lsru? Nawēnne wun ēje yel-sōnne bo seka n buse fu yelle wā.»

Ti Aruti toge pa'ale a sira ma la ti ēja tōm na buraa ayēma yu'ure n de Aboozu samānne puam.

20 Ti Anōomi daan yeti: «Zuudāana Nawēnne wun ēje ě yel-sōnne. Zuudāana la ken uta yel-sōnne bo'ora tōma seba n vol, la seba n ki la me.» Dee daan yeti: «Buraa ēja de la mam sira la yizuo nēr-seba n de ni ba to'oge tōma bisra la nēra ayila.»

21 Tl Aruti daan yetl: «A ken yele mam tl m yl'lsra si la a tōntōnba la halu ka paage si se'a ba'asgo.» 22 Tl Anōomi daan yele Aruti yetl: «M poyua, la ān sōḡa bō fō tl fu tōnna la pōgsu la n boe Aboozl samānum na. Dase'ere fu sān sēḡe nu nēra ayēma samānum, fu wun ka yē la nāmsgo.» 23 Bēla tl Aruti daan tōnna la Aboozl tōntōn-pōgsu la, yl'lsra si halu tl bōn-kōola la wuu dīkre wa ba'ase. La a daan kē'erl la a sūra ma la lē.

Aruti sose Aboozl tl a blsra a yelle

3

1 Bēla poorum tl Anōomi daan yele Aruti yetl:

«M poyua, mam wun ēḡe mam n tā wun ēḡe sēla tl fu

le yē yire zī'ire la sū-yēlum. 2 Aboozl, bura-sēka tl fu daan doose a tōntōn-pōgsu yl'lse si la, fu bāḡe tl a de la mam sūra la yizuo nēra. Zīna zanōore a wun sēḡe la a zēḡam ka wē a si la. 3 Bēla, so īyā, sō kaam, ye fu fu-sōma la sēḡe zē'e-sēka tl ba wē'erl si la, la da botl a bāḡe tl fu boe mī, halu tl a wa di dee yū ba'ase.

4 La a sãn wa gã'ata, fu mōrge bãņe zē'e-sēka tɪ a gã la. Yãņa sēņe bilam ka lake a fu-gōbga la fēe gã'are a nãmam. Tɪ a wun yele fo, fu wun ēņe se'em.» 5 Tɪ Aruti daan lerge yetu: «Mam wun ēņe fōn yele se'em na wuu.»

6 Bela tɪ Aruti daan sēņe Aboozɪ zεεņam na ka ēņe a sɪra ma la n yele ē se'em na wuu.

7 La Aboozɪ n daan di dee yũ ba'ase la, a sũure ēņe yēlum me, tɪ a sēņe ka gã si zεεņa la sɪa. Tɪ Aruti daan sēņe sīm sīm paage lake a fu-gōbga la gã'are a nãmam.

8 La sōnsua Aboozɪ gōge me nēege, suure yē tɪ pōka n gã a nãmam.

9 Tɪ a soke yetu: «Fōn de la ãne?» Tɪ a lerge yetu: «La de la mam, Aruti. Tēege fu fu-gōbga la pile fu tōntōn-pōka wã, se'ere n soe la, fōn tarɪ nōore tɪ fu to'oge mam busra.»

10 Tɪ Aboozɪ lerge yetu: «Zuudãana Nawēnne wun ēņe fu yel-sōnne, fōn ēņe se'em nãnanne wã de la yel-sōnne le gãna sēka tɪ fu dēņe ēņe bɔ fu sɪra ma la. Bēm ãyã, fōn ka ε kɔm-bɪ-dasãsi, nãsdōma bu bōntatba tēņasuka. 11 Lεεε wã, da fabla, mam wun ēņe sɛla wuu tɪ fu sose la bɔ fo. Tēņa la nērba wuu

mi ti fōn de la pɔg-sōŋɔ. 12 La de la sɪra ti mam n de m to'oge fu bɪsra, la nēra ayēma n boe de nɪ a to'oge fu gāna mam.

13 Gā'are kalam yu'uhɔ wā, ti beere wiige, ti m yē ē, a sān bɔɔra ti a to'oge fu sɔna, la ān sōŋa. La a sān ka bɔɔra ti a to'oge fo, mam pɔɪ Zuudāana n de vɔm dāana la nēŋam ti mam wun to'oge fu bɪsra. La nānannɛ wā, gā'are kalam gu bulika.»

14 Bela ti a daan gā'are a nāmam, la a daan isge la bulika yu'uhɔ-yu'uhɔ beere n ken ka yulɪŋɛ ti a kule. Ti Aboozɪ daan yetɪ a da botɪ nēra bāŋɛ ti a wa'am zɛɛŋam wā.

15 Dee daan yele ē yetɪ:

«Dɪkɛ fu fuugo ayɪla la ti fu kooge la yɛrgɛ tēŋa.»

Ti Aruti yɛrgɛ a fuugo la, ti Aboozɪ makɛ si laa-ayoobi bɔ ē.

Ti Aruti lebe tēŋa la puam.

16 Ēn daan paage yire la, a sɪra ma la soke ē yetɪ:

«M pɔyua, la ēŋɛ la wāne?» Ti a daan yele ē sɛla wuu ti Aboozɪ ēŋɛ bɔ ēŋa. 17 Dee daan le yetɪ:

«A yele mam yetɪ, m kān leme fu zē'a nu'usi zāŋa, bela ti a bɔ mam si laa-ayoobi wā.»

18 Tl Anōomi daan yele ē yetu: «M poyua, yōke fu mēḡa sīm gu buse yel-ēna n wun ēḡe se'em. Bēm īyā, Aboozl sān ka malḡe yel-ēna ba'ase zīna, a kān vo'ose.»

Aboozl tḡe Aruti yelle la Betelem kēma

4

1 Aboozl daan sēḡe la tēḡa la nōorum ban ēn tigsra zē'am na

ka zē gu'ura.

Tl A'elimelēki

yizuo nēr-seka

tl Aboozl yetu

ēḡa n tarl nōore

tl a to'oge Aruti

la wa tōlla, tl

Aboozl wi ē tl

a wa'am zī'ire

kalam.

Tl a wa'am zī'ire. 2 Tl Aboozl daan wi tēḡa la kēma pia yele ba tl ba zī'ire tēḡa bilam mēḡa.

La ban daan zī'ire la, 3 a yele A'elimelēki yizuo nēra la yetu: «Fu mi tl Anōomi n ze'ele Mōabu

leme na, a booru tl a koose a sira A'elimelēki n de tl sobia samānne la me, 4 bela tl mam bōora

tu m tēege fɔ, tu la ān sōŋa tu fu da ē kēma wā, la nēr-seba n boe kalam wā nēŋam. Fu sān bɔɔra tu fu da, yeke mam, fu sān ka bɔɔra, yeke mam tu m bāŋe. Fōn sān ka bɔɔra, la de la mam n taru nōore tu m da.» Tu buraa la yeti: «Mam wun da.»

5 Tu Aboozu yeti: «La ān sōŋa, fu sān da samānne na Anōomi zē'am, dēni tu fu to'oge Aruti, Mōab-dōma pɔyua la ēŋe fu pɔga, bela, a sān dɔge budibla, samānne na wun ken bɔna buraa la n ki la nu'usum.» 6 Tu a lerge yeti: «Bela puam, mam kān tā'age da samānne na tu m mēŋa bōntarsōm sā'am. Mam bɔ fu nōore tu fu da. Tu mam kān yāŋe.»

7 Kurum kurum, la daan de la Israyeli dōma ɔrgɔ tu fu sān yeti fu koose, bu fu teege sela la bōno ayēma, dēni tu fu pirge fu tagte bɔ sɛka n da'aru la, bela tu

Israyeli dōma taru kaseto tu yelle la malge ya.

8 Bela, buraa la n yeke Aboozu yeti, a da la, daan pirge la a tagte dɔke bɔ Aboozu.

9 Tl Aboozl daan yele kēma la, la nērba la wuu n boe bilam na yetl: «Yāma wuu de la kasetdōma zīna tl mam de la sēka n da sēla woo n de A'elimelek, la Akiliō, la Amalō dēnne Anōomi zē'am. 10 Len pa'ase, mam to'oge Aruti n de Amalō pōga tu a di Mōabul la me, tl a dēna mam pōga, tl Amalō yu'ure kān maln bōl a nērba tējasuka la a tēja la puam, dee tl a bōntarsōm na wun kelen bōna a nu'usum. Yāma kelen dēna la kasetdōma zīna.»

11 Tl kēma la, la nērba la wuu n boe tēja la nōorum lerge yetl: «Ēe, tōma de la kasetdōma. Zuudāana Nawēnne wun ēje pōg-sēka n wa'am fu yire wā yel-sōnne, tl a āna wu Azakōbul pōgba Araselul la Alea la, bāma bayi n dōge Israyelul buuri. Fu wun wa dēna bōntarsa Efrata yizuo la puam, dee tl fu yu'ure kāрге Betelem tēja la puam.

12 Zuudāana la wun botl pōg-ēna dōge kōma zo'e bō fō, tl fu yulsi zo'oge wu Azuda la Atamaari dayua Afaresul yulsi n zo'oge la.»

Aboozɩ di Aruti, tɩ ba dɔge naba Adavidi sɔ-keko

13 Bɛla tɩ Aboozɩ daan yāŋa di Aruti tɩ a dɛna a pɔga. Tɩ Zuudāana la ēŋe ē yel-sōnne tɩ a yōke puure dɔge budibla.

14 Tɩ pɔgsɩ la daan yele Anōomi yetu: «Pēka de la Zuudāana n soe, a bɔ fu la dayua tɩ a bɩsra fu yelle. Fu yuŋa la yu'ure wun kārgɛ lsrayɛɩ tēŋa la puam. 15 Ēŋa n wun malge fɔ, dee bɩsra fɔ, fu sān kurgɛ. Bēm ĩyā, fu pɔyua la n nōŋe fu la n dɔge ē bɔ fɔ. Fu pɔyua la ān sōŋa bɔ fu mɛ gāna dayɔɔsɩ bayopɔɩ.» 16 Tɩ Anōomi yōke bia la, kɔke ē, to'oge ē bɩsra.

17 Tɩ Anōomi sawiiba yetu: «Ba dɔge bi-ēna bɔ la Anōomi.» Tɩ ba wi'ira bia la tɩ A'obɛɛɩ. A'obɛɛɩ n yāŋa wa dɔge Azese, tɩ Azese dɔge Adavidi.

18 Adavidi yaabdōma n wāna, lan pōse la Afarese:

Afarese n dōge A'εsrōm,
19 ti A'εsrōm dōge Aram,
ti Aram dōge Aminadabi,
20 ti Aminadabi dōge Anaasō,
ti Anaasō dōge Asalmō,
21 ti Asalmō dōge Aboozu,
ti Aboozu dōge A'obεεdi,
22 ti A'obεεdi dōge Azese,
ti a Azese dōge Adavidi.

**Yel-sɛba ti ya wun yē
gōn-ēna wā puam n wāna :**

Gōn-ēna wā yetɔg-zuto la zo'oge mɛ: ba de la nōŋlum, la **Nawēnne sakre**, la **sāama to'osgo** yelle.

Aruti n sake base sɛla woo dee doose la a sɪra ma la, de la nōŋlum ĩyā. A tōm mɛ sōŋɛ a sɪra ma dee sake a sɪka. Aruti n yē Anoomi n doose Nawēnne se'em na ti a yeti, ēŋa mē wun doose ē sɛla woo puam.

Aboozɪ ēŋɛ a tōntōnɪba sōŋa dee sōŋɛ Aruti n de sāana la nasa, wu Nawēnne yetɔga n bɔ nōore ti ti ɪta sāama la nasdōma sōŋa se'em na.

Anoomi mē pa'alɛ ti a nōŋɛ a pɔyua la mɛ. Bɛla ti a ēŋɛ sɛla ti a tā wun ēŋɛ ti Aruti le yē sū-yēlga.

Aruti gōŋɔ pa'alɪ la tōma, **Nawēnne n ēŋɛ se'em fāagɛ nērba:**

La dagɪ la pāŋa ti Nawēnne fāagɛ nērba, la de la nōŋlum ĩyā ti a dɪkɛ a mēŋa bɔ ti nērba yē fāagɛ.

Aruti n dɪkɛ a mēŋa bɔ a sɪra ma la ĩyā, ti Aboozɪ mē dɪkɛ a mēŋa bɔ Aruti ĩyā.

Bɛla tɪ la doose la Aboozɪ la Aruti tɪ ba dɔgɛ Azezi-Krisi n de tōma fāagra la. (La booru tɪ la yetɪ, Aboozɪ la Aruti de la Azezi-Krisi yaabdōma.) Bɛla la pa'alɪ la ɛŋa n nōŋɛ nasdōma la seba tɪ ba ka nannɪ se'em.

A'elimelɛkɪ n daan base lsrayɛɪ (Nawēnnɛ nērba) dee sēŋɛ zāazāare ka ki, tɪ a dayɔɔsɪ mē ki la, vɔm la putē'ere ka le bɔna.

La de la Aruti la Aboozɪ n le bɔ A'elimelɛkɪ yir-dōma vɔm la putē'ere.

La mē de la bɛla tɪ Azezi-Krisi bɔ'ɔra nēr-seba n welge ba mēŋa la Nawēnnɛ lebgɛ tōon-be'ero dōma ka le tara vɔm la putē'ere, vɔm n ka tarɪ ba'asgɔ Nawēnnɛ so'olum puam.

Aboozɪ de la māmɔgɔ n pa'alɪ Azezi-Krisi n de se'em: a de la Zuudāana n tarɪ pāŋa dee tara nērba zī'ile bɪsra a nērba sōŋa sōŋa. A sōŋɛ la seba n ka tarɪ sɛla, la seba n bɔ ɛ sɪra sɔsra ɛ tɪ a sōŋɛ ba.

Aruti pa'alɪ la Nawēnnɛ nērba n de se'em.

A de la sāana, la a len yese la buuri n de tōon-bē'ero dōma tēŋasukam, sakɛ doose Nawēnnɛ sore la a sūure wuu, la a yē la sū-yēlga zozo'e.